

I HJÄRTAT AV ESLÖV. Eskilstuna är en medeltida by där torget har en historia som allmänning och handelsplats. Idag är Stora Torg ett av Eskilstunas viktigaste offentliga rum - hjärtat och det naturliga navet i stadskärnan - med en nyckelroll i det fortsatta utvecklingsarbetet i centrum. Stadskärnan på den västra sidan, där Stora Torg ligger, är organiserad i nord-sydliga gator, parallella med järnvägen. Gatornas namn återspeglar att de har olika karaktär, funktion samt topografiska och geografiska förutsättningar. Torget och Trekanten, två kvarter söder ut, är resultatet av mötet av olika geometrier. Det gör att Trekanten och kvarteren söder om torget är högst delaktiga i hur torget förstås och upplevs i relation till stadsstrukturen och stadskärnan. Genom att gestaltningsmässigt lyfta fram hela kilen som uppstår mellan Södergatan och Köpmansgatan, får torget - Eskilstunas hjärta - ett större avtryck. Dessutom får det i stadsstrukturen något gömda torget en bättre koppling till det långsträckta resecentrumet och upplevelsemässigt krymper avståndet till för staden viktiga målpunkter som Stadsparken och Medborgarhuset. Eskilstuna är i tillväxt och förändring med förtätning i de centrala delarna och stadsomvandling öster om järnvägen. Mötet med torget från öster är därför viktigt både fysiskt men också som annons mot stambanan.

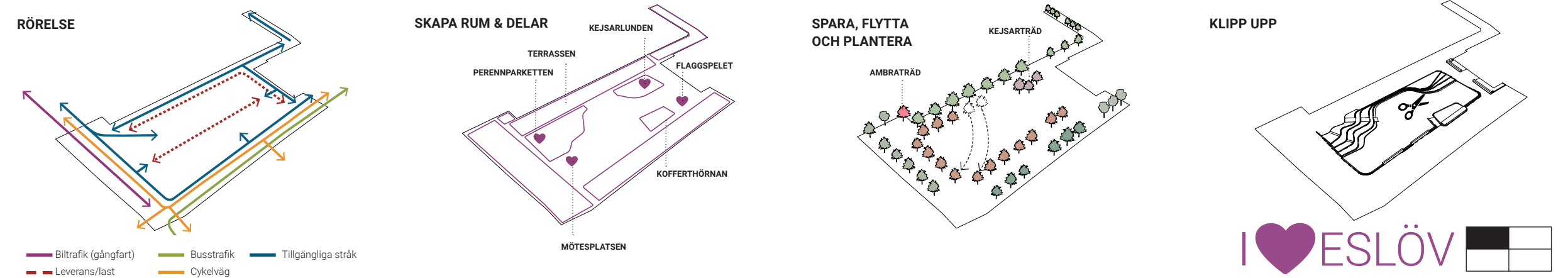
UPPLEVELSE AV PLATSEN. Hela torget lutar mot nordväst, mot Eskilstunas absoluta centrum, korsningspunkten mellan Söder-, Norre-, Väster- och Östergatan. Upplevelsemässigt betyder det att torget rinner iväg mot den just beskrivna korsningen och försvinner i Norregatans gaturum. Detta förstärks av den dominerande nord-sydlig huvudriktningen förstärkt av den symmetriska fasadutformningen på Hotel Stensson. Torget, om det mäts från fasad till fasad, är också stort och framför allt långsträckt. Huvudmålen för torgets nya gestaltning blir därför att:

- * skifta platsens upplevda lägsta punkt till en ny som befinner sig inom det upplevda torget. Ett torg som inte vilar vill man inte stanna upp på.
- * hitta rumsligt rätt storlek på den huvudsakliga torg- och arrangemangsplatsen samt var i nord-sydlig riktning den har sin tyngdpunkt så att torget inte upplevs ödsligt när det är få som vistas där och samtidigt rymmer många vid arrangemang
- * bryta den idag upplevda nord-sydliga axelns dominans så att torgets centrala rum ligger framför fötterna på gräddhyllan i bästa västerläge och att torget därmed upplevs luta åt rätt håll, dvs mot väster ner mot handelsstråket längs Södergatan och vidare mot Kanalgatan
- * hitta lägen för horisontalplan som kan hysa önskade funktioner och koppla dessa plana ytor till torgets olika delar för att samtidigt uppnå en hög tillgänglighet för alla

“materialpaletten har hämtats i odlingslandskapets böljande rapsfält, åkerholmar och meandrande vattendrag mixat med Eskilstunas tegeltradition”

TRAFIK OCH RÖRELSE. Stationsgränden och Köpmansgatan ges ett nytt sammanhängande golv från fasad till fasad. Här används befintlig smågatsten från Stora Torg i olika läggningar (förband och bågmönster) tillsammans med släta flammade granithärlar – en väl fungerande och flexibel kombination. Trädraden med Robinior längs med torgets östra fasad förlängs vidare ner i Köpmansgatan, placerade så att varuleveranser fungerar. Som en ledtråd läggs ett smalt tegelstråk i mitten av gaturummet, detta kan eventuellt användas som avvättningsanvisning om höjderna tillåter. Dessa åtgärder tillsammans med den linspända belysningen skapar det sammanhängande golv, tak och möbler som gatorna.

PLAN skala 1:250 (A1)

MED CYKEL. Köpmansgatan är för smal och aktiv för att rymma ett separerat cykelstråk. Här sker cykling därför på de gåendes villkor. En separerad cykelväg föreslås istället längs i Södergatan, denna kopplar både naturligt till Väster- och Östergatans cykelväg och även till den befintliga cykelvägen i dess förlängning, i Norregatan. Med ett nytt gott cykelstråk i Bryggaregatan skapas en bra koppling till cykelparkeringarna söder om Stationsbyggnaden. Runt hela torget finns det gott om cykelparkeringar.

ÖSTERGATAN OCH SÖDERGATAN. Östergatans sträckning längs med torget föreslås bli ett generöst gångfartsområde som gynnar kopplingen från norr till söder. Materialen på gatan hämtas från Eslövs tradition med granit och smågatssten, klassiska och hållbara miljöer som tål trafik och står sig över tid. Gatans sektion smalnas av och träd, bänkar och pollare skapar en miljö där fotgängare och cyklister står i centrum. Motsvarande utformning görs på Södergatan, det ska vara lätt att som fotgängare nå torget.

SKALAN. Stora torget är stort, ca 115x65 m, särskilt för en stad i Eslövs storlek. Storleken är en av platsens största tillgångar, och rummet från fasad till fasad är viktigt att bibehålla och att alla torgets väggar är närvarande. Samtidigt upplevs ytan, på grund av sin storlek, ofta som tom och ödslig och det är svårt att hitta fokuspunkter där ett rikare stadsliv kan uppstå. Vi tror därför på att med små medel som nivåskillnader, vegetation och markmaterial skapa mindre delar i en skala som kan understödja och lyfta fram dess unika kvaliteter.

NIVÅERNA. Den stora öppna ytan är lyft i västra kanten och har tryckts ner i östra kanten. Nivåerna tas upp med låga trappsteg, 12 cm höga och 40 cm djupa – i många fall djupare, en så kallad åsnetrappa. Där stegen möter omkringliggande ytors nivåer avslutas de som försvinnande trappsteg, vanligt t ex i italienska bergsbyar.

TERRASSEN. Uteserveringarna utmed den östra fasaden hamnar i ett nytt läge. Nu är de istället placerade på en distinkt terrass invid en öppen torgyta. Det varmgula golvet som ligger även här kopplar samman ytorna, och bil och cykeltrafik är här nedtonad.

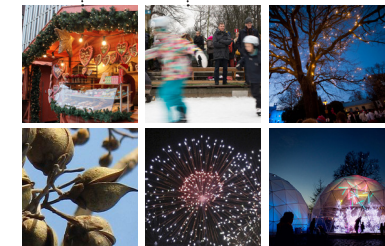
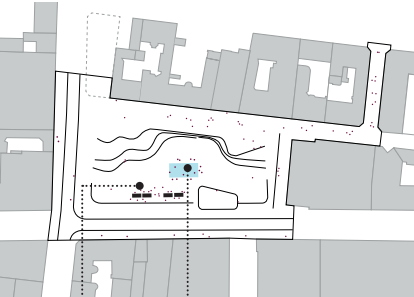
GOLVET. Torgytan läggs med hårdbränt marktegel i en varm, gulbeige ton med variationer i kulören för att åstadkomma en livfullare yta. Golvet delas in i stora fält som mönsterläggs med olika läggningar för att skapa schatteringar som anspelar på de omgivande landskapets lappverk av åkrar. För att spänna in beläggningen så att den klarar fordonstrafik fälls antingen kantstenar in i det större mönstrets linjer, alternativt löses det med stålkanter som sätts osynligt, dvs med ovankant strax under tegelytans nivå. I kanter och runt objekt placerade på tegelytan läggs stenen i rullskift som en avslutande fris.

AKTIVITETER. Stora torg är i grunden en flexibel yta för stadens liv, en arena för det framtida Eslöv. Dagens torg är stort och vi tror att det är värdefullt att skapa en intimare yta centralt i rummet som inbjuder till vistelse året om. Kantzoner bestående av uteserveringar, träd, trappor och sittplatser gör det lätt att på avstånd ta del av livet på torget. Aktiverade hörn, ankarpunkter med olika innehåll, skapar en större mångfald av torgupplevelser. Samtidigt är det viktigt att spara en större öppen yta, möjligheternas plats.

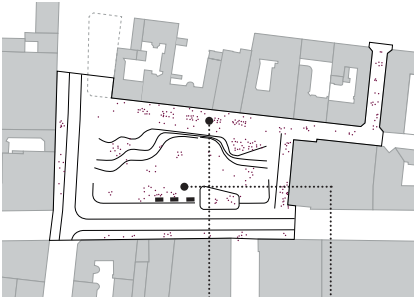

VY FRÅN KOFFERTHÖRNAN MOT PERENNPARKETTEN

AKTIVITETER & SÄSONG

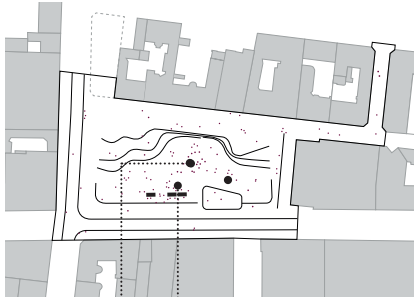
VINTER en tillfällig skidskobana, julgranen tänds på torget, nyårsfirande, vintersol på trapporna

VÅR påskmarknad, uteserveringarna öppnar, konsert med kulturskolan, studentfirande

SOMMAR nationaldagen uppmärksammas vid torget, växtbyttardag, håll takten med hemvärnet, midsommarfirande

HÖST matfestival med tillresta foodtrucks, torget fylls av människor under Eslövs nya kulturnatt

KEJSARLUNDEN. Här sitter man som på en balkong med utsikt över torget. Tidigt på våren silar solljuset genom Kejsarträdens kronor med blommor på bar kvist och ger en medelhavskänsla med det grusade golvet. Här möbleras med nättare sittgrupper (fasta eller lösa) och kanske är det här glasskiosken eller en liten servering med bar hittar sin plats.

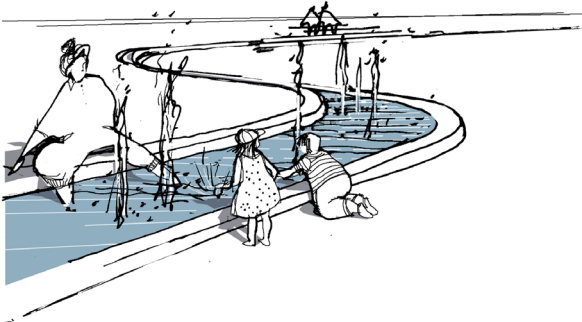
SOLTERRASSEN. Ett par steg nedanför Kejsarlunden finns ett infällt trägolv att sitta och ligga på. Här har man precis som i Kejsarlunden utsikt ner igenom Malmgatan och vidare västerut.

KOFFERTHÖRNAN. Denna perronginspirerade platå är lösningen på att de två rödekar som står på platsen är planterade i upphöjda planteringar idag, och har fått bättre rotutrymme än övriga ekar och därför utvecklats till större individer. Genom att rama in dem med en lägre mur och fälla in ett trägolv innanför muren skapas gynnsamma förutsättningar för träden fortsättningsvis också. Ytan ska attrahera till lek men också fungera till vardags. Staplade trällåror inbjuder till klättring eller att bara sitta på. Här finns också en friare yta som kan bli en scen för spontana eller planerade uppträdanden – kanske Eslövs eget *Speakers Corner*.

FOODCOURT OCH STENGÅRDEN. Matvagnar och torghandeln är viktiga element på torget som behöver hitta en ordnad placering med goda tekniska förutsättningar. I torgets östra kant finns därför en anvisad placering för matvagnar och foodtrucks invid stengården inspirerade av ägogränser men utförda med en mer stadsmässig detaljering. I murarna finns infälld teknik såsom el och vatten.

WILHELM PENSERS PLATS. Dagens pocketpark ges ett nytt läge i solen genom att flyttas ut på torget, och en ny byggnad föreslås på byggrätten med följande begränsningar:

- * Bottenvåningen ska innehålla publik verksamhet – gärna med fokus på försäljning av livsmedel producerade i Eslövs kommun.
- * Den nya byggnadens liv mot torget dras in så att gaveln på intilliggande fastighet skapar en förplats till torget samt bjuder in till en tidigare visuell kontakt med torget när man kommer österifrån.
- * Byggnadens fasadliv mot Östergatan dras in så att en generös gångzon skapas och träden kan sparas (trots att de kan ha en begränsad livslängd eftersom hästkastanjer lätt drabbas av ett stort antal sjukdomar) eller ersättas med nya gatuträd i samma läge.
- * Mot torget är byggnaden lägre (3 vån) medan den mot järnvägen ges en högre del (6 vån) som annonserar sig mot spåren och passerande tåg.
- * Byggnaden utvecklas med höga ambitioner inom ekosystemtjänstområdet.

VATTENSPELET. Inspirerat av de slingrande åarna genom Eslövs landskap ligger vattenspelet nedanför nedersta steget i torgytans östra kant. I söder börjar den som en gallerförsedd ränna och i norra delen blir den en öppen vattenyta, kanske kan den få en djupare, gallerförsedd del med näckrosor. Längs hela förloppet finns munstycken placerade som kan ge små fontäneffekter ljussatta under- och ovanifrån.

EVENEMANG. Den sammanhängande, plana tegelytan erbjuder flera lägen för större evenemang och scenplaceringar. Infart till torget sker från Östergatan och utfart kan ske samma väg eller via laststråket framför kvarteret Köpmannen. Evenemangs-el och -vatten placeras främst vid torghandels och matvagnszonerna i torgets östra del där det kan integreras i stengårderna. Eluttag kan även placeras vid koffertscenen och soldäcket i sydöstra delen.

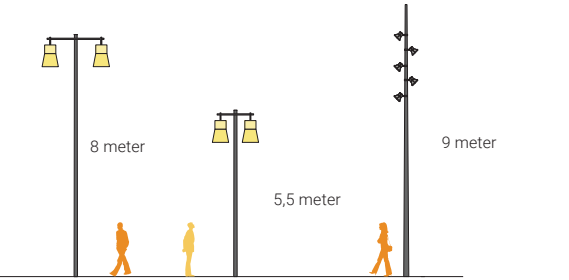
TILLGÄNGLIGHET. Stråk i släta markmaterial är strategiskt utlagda så att alla viktiga funktioner nås av alla. Tydligt markerade ramper leder ner till "torgytan". I norr och söder livar torgplanet med marken utanför vilket ger direkt access utan nivåskillnad. Otillgängliga entréer inom tävlingsområdet med två stegs nivåskillnad eller mindre (golvhöjd max 30 cm över mark) kan avhjälpas med en kombinerad trapp- och ramplösning längs med fasad. En ramp med 5% lutning kan då bli max 6 meter lång. Entréer med ett stegs skillnad bör kunna lösas med lokala förhöjningar av marken. Dessa förhöjningar får dock ej bli brantare än 5%.

KONSTNÄRLIG UTSMYCKNING. Ett antal möjliga konstnärliga uppgifter av varierande permanens och omfattning föreslås:

- * Något som leder från Stationen till torget
- * Kofferthörnan
- * Vattenspelet
- * I blomsterplanteringarna
- * Mötesplatsen i nordvästra hörnet
- * En dricksvattenfontän som objekt och symbol

Snäckfågeln föreslås flyttas tillbaka till Joel Sallius plats, vid Medborgarhuset, där den ursprungligen placerades.

BELYSNINGSPRINCIPER. Belysning används som ett aktivt verktyg för att bidra till trygghet, säkerhet, underlätta social interaktion, rekreation och öka livskvaliteten för människorna i Eslöv. Belysningen ska ge torget och stråken omkring en mörkeridentitet som blir en positiv del av Eslövkänslan. Den föreslagna belysningen strävar efter att ha tidlösa kvalitéer både i ljuset och materialiteteten och sätter människans liv och behov i centrum. Ljuset anpassas till projektområdets olika förutsättningar i skala, karaktär och funktion där belysningen både differentierar och skapar en röd tråd.

LYKTORNA. Dekorativa lyktor skapar stämning och identitet både i dagsljus och i mörker. De kan placeras i ett flexibelt system antingen linspant eller på stolpar i olika höjder. Möjlighet för väggmontage finns också. Armaturens höjdläge skapar enkelt en differentiering och säkrar att de olika stråken och ytorna blir väl belysta. "Eslövlyktan" består av unika justeringar av en redan utvecklad lykta på marknaden. Lyktan kan ges möjligheter till programmerade färgbyten medan det nedåtriktade ljuset fortfarande är varmvitt och framhäver beläggningsen på ett naturligt sätt.

SOLITÄRMASTERNA. Slanka rundkoniska solitärmaster med olika strålkastare, utplacerade strategiskt på torget, ger den öppna delen av torgytan ljus samtidigt som strålkastarna kan accentuera utvalda detaljer. Det finns möjlighet för olika scenarier beroende på vad torget ska användas till. Vardagsscenariot är lågmålt och balanserat och tillåter fokus på de befolkade kantonerna och platsbildningarna. Vid särskilda tillfällen kan själva torgytan aktiveras till en mer färgsprakande fest.

VATTENSPELET. Det meandrande vattenspelet blir ett poetiskt inslag både på dagen och natten. Belysningen utförs så att den även fungerar utan vatten och därmed blir ett dekorativt element året om. De lysande punkterna glittrar som stjärnor på himlen eller solglitter på vattenytan.

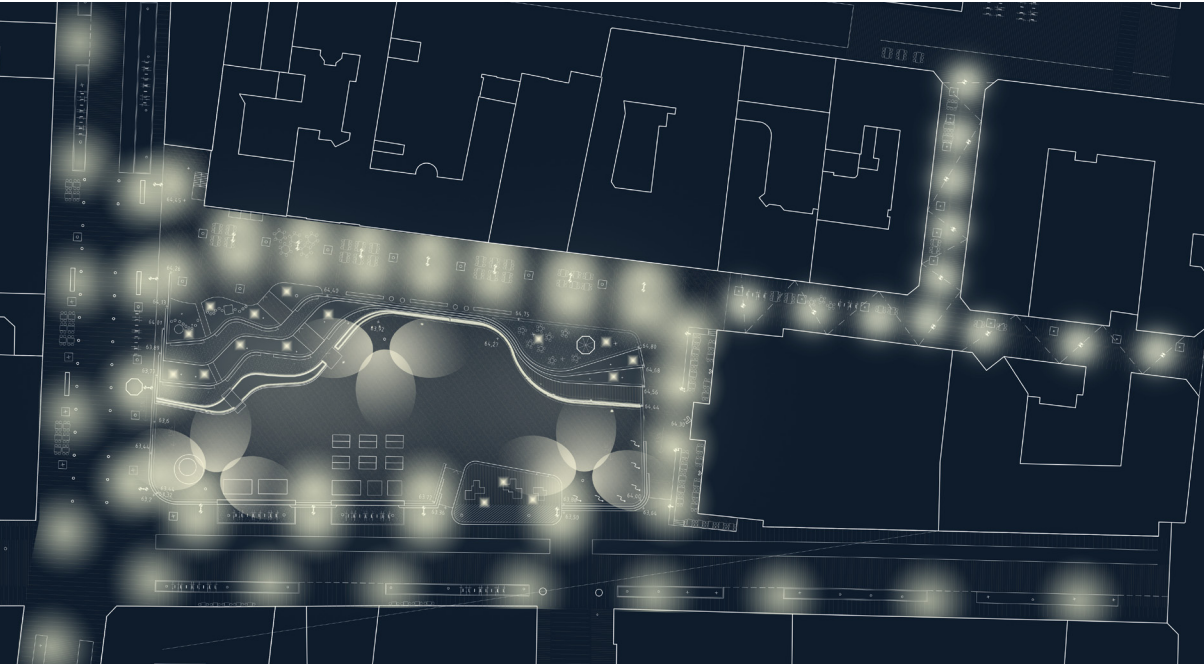
GRÖNSKAN. Utvald grönska och träd belyses för att definiera rummet och skapa atmosfär och synliggöra årstidernas olika kvaliteter. Belysningen kan utföras med markstrålkastare eller uppifrån med strålkastare på de stolpar som finns.

LEKFULLA INSLAG. Vissa element och delar får en mer bearbetad och iscensättande belysning där både vackra effekter och mer lekfulla ljusinslag kittlar nyfikenhet och bjuder in till aktivitet och vistelse. Särskild uppmärksamhet får miljöer omkring sittplatser.

PERENNPARKETTEN. Här är belysningen intim, avskärmad och lågt placerad och ger möjlighet för att uppleva omgivningen i ro.

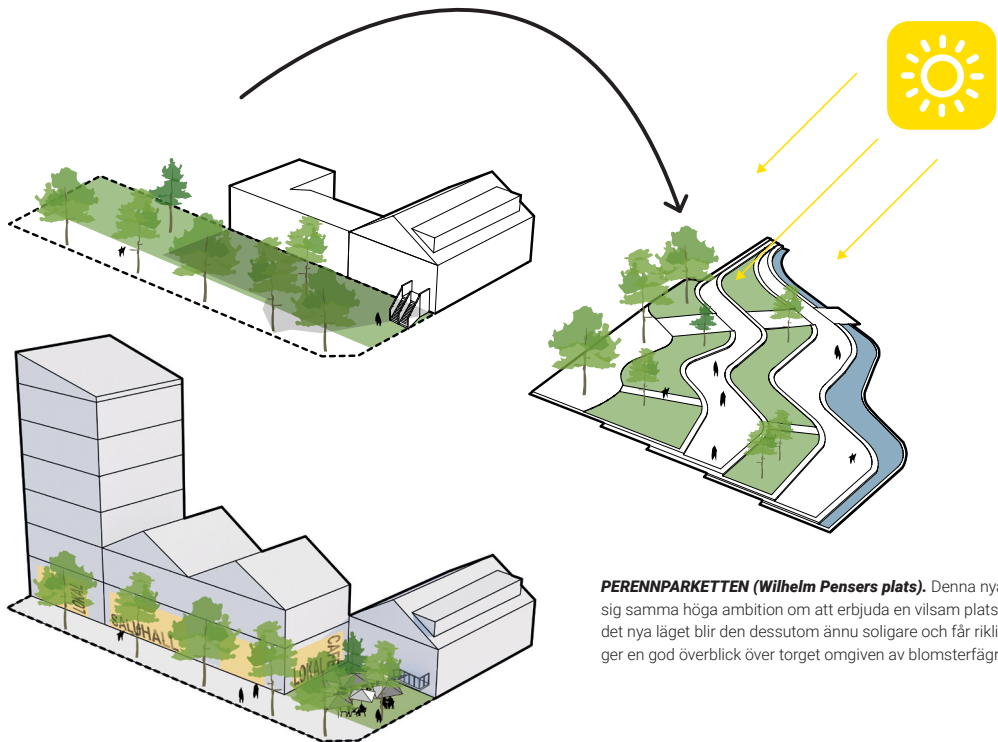
SEKTION A, KÖPMANGATAN skala 1:100 (A1)

VEGETATION. Träden som idag finns på torget ger en fantastisk höstfärgning med kombinationer av träd med sprakande färger. Den italienska alen längs med Östergatan behåller sitt mörka bladverk långt in på senhösten och blir en fin bakgrund till de andra trädens höstfärger. Ekarna på torget har trots sin ringa ålder nått ett mognadsstadium som annars tar lång tid att nå, nämligen att de utvecklade den breda kronformen som ger ett betydligt mer moget uttryck. Genom sitt breda växtsätt ger den en bredare beskuggning än vad yngre träd kan leverera vilket är till fördel för de sommaraktiviteter som skall förekomma på torget. Aktiviteter under vinterhalvåret kommer inte heller att påverkas alltför mycket då rödeken har ett glest grenverk och då släpper igenom generöst med solljus och inte skapar alltför kalla skuggor. Ekarna har ett stort värde både för sitt välutvecklade växtsätt och rumsligt, i förslaget tas därför bara två bort (på östra sidan) medan två flyttas till torgets nordvästra hörn där de behövs för att stadga rummet. Alla sparade ekar behöver en växtbäddrenovering på platsen för att få en fortsatt långsiktig god utveckling. Detta gäller också robinerna utmed östra sidan.

NYA EXOTISKA TRÄD. Torget erbjuder ett fantastiskt mikroklimat motsvarande växtzon 0, som kan jämföras med södra Tyskland. Därför kan det befintliga trädbeståndet kompletteras med ovanliga exoter. I kejsarlunden planteras tre stycken kejsarträd (Paulownia tomentosa) som med sina stora, trumpetformade, doftande, lilafärgade blommor på bar kvist är något som oftast bara kan upplevas i södra Europa. På förplatsen framför den nya byggnaden planteras ett ambraträd (Liquidambar styraciflua) som vårdträd.

“Wilhelm Pensers plats flyttar ut i solen med utsikt över torglivet och en ny signalbyggnad annonserar sig mot spåren”

PERENNIPARKETTEN (Wilhelm Pensers plats). Denna nya "Pensers plats" tar med sig samma höga ambition om att erbjuda en vilsam plats med blomsterfärgning. I det nya läget blir den dessutom ännu soligare och får rikligt med sittplatser som ger en god överblick över torget omgiven av blomsterfärgning.

VY FRÅN PERENNIPARKETTEN MOT KV KÖPMANNEN

TVÄRSEKTION B, skala 1:200 (A1)